

ЗВО “УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА”
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ І ПРИКЛАДНИХ НАУК
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ, РЕКЛАМИ І ЗВ’ЯЗКІВ З
ГРОМАДСЬКІСТЮ

ЕТИКА У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	06 Журналістика
Спеціальність	061 Журналістика
Освітній рівень	<u>(бакалаврський) / перший</u>
Освітня програма	Реклама та зв’язки з громадськістю
Вид дисципліни	<u>базова</u>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<u>українська</u>

Івано-Франківськ
ПВНЗ Університет Короля Данила
2022/2023

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю
Протокол №1 від 26.08.2022 р.

Розробниця – Качмар Віра Михайлівна, канд. філол. н., доцентка

Контактний телефон викладача	+38 0673084078
e-mail	vira.kashmar@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю
Посилання на сайт УКД	https://ukd.edu.ua

**Лист оновлення та перезатвердження силабусу
навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта освітньої програми

ВСТУП

Етика професійної діяльності як навчальна дисципліна займає особливе місце у системі мас-медійної освіти. Виняткова актуальність проблем етичного регулювання ЗМІ зумовлена величезною соціальною відповідальністю журналіста у глобалізованому світі. Сучасний інформаційний простір вимагає нових підходів до його осягнення й репрезентації. Змінюються й удосконалюються методи роботи журналіста, а з ними - трансформуються норми, принципи та стандарти діяльності професіонала в галузі мас-медіа.

Мета дисципліни - формування системи знань професійної моральної культури журналіста, який зобов'язаний дотримуватися вимог журналістської етики, свідомо формувати моральну культуру соціуму через ЗМІ й робити правильний моральний вибір у професійній діяльності.

Завдання курсу полягає в тому, щоб дати системні знання демократичних ціннісно-етичних орієнтирів, етичних вимог, закріплених у міжнародних, національних, корпоративних нормативних документах з етики професійної діяльності журналіста, сформувати моральну свідомість журналістів, виробити навички дотримання професійних етичних вимог, виробити вміння врегульовувати моральні проблеми в професійній діяльності, а також підвищити моральну культуру майбутніх журналістів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: міжнародні, національні, корпоративні нормативно-кодифікаційні документи, що визначають основні професійно-моральні вимоги до журналістської праці; сучасні професійно-етичні й моральні проблеми українських мас-медіа; складові професійної моралі журналіста - професійний обов'язок, професійну відповідальність, професійну совість, професійну честь, професійний авторитет; специфічні принципи роботи журналіста з різними категоріями населення – національними й соціальними меншинами, людей з інвалідністю, соціально вразливими групами; міжнародну й національну нормативно-правову базу у галузі прав та свобод людини й громадянина.

вміти: осмислювати проблемні питання професійної етики; стояти на захисті суспільних інтересів; аналізувати типові помилки й порушення журналістської етики; критично осягати власну творчість з позицій духовно-моральної культури; працювати з різними за своєю унікальністю героями журналістських матеріалів – соціальними й національними меншинами, людьми, що належать до вразливих категорій населення; сприяти правовому вирішенню проблемних питань людей, які є представниками будь-якої меншості; коректно, на підставах культури толерантності зображати унікальність кожної людини.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	3	
Семестр	6	
Кількість кредитів ECTS	3	90 год
Аудиторні навчальні заняття	лекції	30 год.
	практичні/семінари	24 год.
Самостійна робота		6 год.
Форма підсумкового контролю	Екзамен	30 год.

СТРУКТУРНО–ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Медіа і глобальний світ	Медіаграмотність
Політичні комунікації	Монетизація контенту
Світові медіаіндустрії	Стратегічний сторителінг
Правові засади журналістської, рекламної та ПР-діяльності	Івент-реклама

Професійні компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни згідно зі стандартом вищої освіти за спеціальністю 061 Журналістика для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (затвердженого Наказом МОН України №864 від 20.06.2019 .р)

Код компетентності	Назва компетентності	Результати навчання
ІК 1	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціальнокомунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов	ПРН1. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань . ПРН6. Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків. ПРН18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.
ЗК1	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.	
ЗК 06	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації	
ФК06	Здатність до провадження безпечної медіа діяльності	

ПОЛІТИКА КУРСУ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

<p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Дозволяється вільне відвідування лекцій студентам за індивідуальним графіком навчання. Якщо студент відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.</p>
<p>ПОВЕДІНКА В АУДИТОРІЇ</p>
<p>Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися норм і правил внутрішнього розпорядку відповідно до Статуту ЗВО «Університет Короля Данила», Правил поведінки здобувачів освіти та Кодексу корпоративної етики. Кожен студент має виявляти наполегливість, старанність, зацікавлення дискутувати, ставити запитання викладачеві як під час лекцій, так і під час семінарських чи практичних занять.</p> <p>Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися один до одного, бути урівноваженими, уважними та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.</p>
<p>АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ</p>
<p>На початку вивчення курсу викладач знайомить студентів з основними пунктами Положення про академічну доброчесність, відповідно до якого і здійснюється навчальний процес.</p> <p>Під час виконання письмових тестових завдань недопустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).</p>
<p>ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ</p>
<p>Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів відповідно до «Положення про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти» розглядає та вирішує перший проректор або проректор з навчальної роботи на підставі заяви студента або подання декана.</p>
<p>МЕТОДИ НАВЧАННЯ</p>
<p>Лекції із застосуванням аудіо-візуальних засобів, самостійна робота з періодикою, онлайн платформами, перегляд телебачення, прослуховування радіо, ділові ігри, навчальні диспути та дискусії, моделювання життєвих ситуацій, соціологічне дослідження, аналіз тематики сучасних ЗМІ, інтерв'ю, самооцінка</p>

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів навчання студентів III курсу за освітньою програмою «Реклама та зв'язки з громадськістю» здійснюється відповідно до «Положення про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти». Кожен вид контролю передбачений з урахуванням результатів навчання.

Видами діагностики та контролю знань студентів з навчальної дисципліни є: Індивідуальне опитування, фронтальне опитування, тестова перевірка знань, поточні контрольні роботи, прозентація проєктів, аналіз медіаплатформ, підсумковий контроль (екзамен).:

1. Поточний контроль – усне опитування та виконання письмових завдань (тестів), виступи, презентації на практичних заняттях. Оцінювання здійснюється за національною чотирибальною шкалою – “2”; “3”; “4”; “5”.

Фіксація поточного контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі автоматично обчислюється підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять. Усереднена оцінка переводиться в 100-бальну шкалу згідно нижченаведеної таблиці.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів) без права перездачі.

Студенти повинні мати оцінки з не менше 50% аудиторних занять.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які за результатами поточного контролю отримали 35 балів і більше. Усі студенти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

ШКАЛА В БАЛАХ	ОЦІНКА ЗА ШКАЛОЮ ECTS	НАЦІОНАЛЬНА ШКАЛА	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
90–100 балів	A	5 «відмінно»	повна відповідь на питання з проблематики теми, що обговорюються на занятті; ґрунтовність та послідовність викладу
83–89 балів	B	4 «дуже добре»	неповна відповідь на питання з проблематики теми, наявність незначних помилок
76–82 бали	C	4 «добре»	
68–75 балів	D	3 «задовільно»	недостатні ґрунтовність та послідовність викладу; наявність помилок;
60–67 балів	E	3 «достатньо»	
35–59 балів	FX	2«незадовільно»	невідповідність змісту відповіді проблематиці теми; відсутність відповіді.
0–34 бали	F	2«неприйнятно»	

2. Підсумковий (семестровий) контроль проводиться для встановлення рівня досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання з навчальної дисципліни (освітнього компонента), після завершення вивчення дисципліни.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі екзамену у вигляді комп'ютерного тестування. Тестування відбувається в комп'ютерних лабораторіях навчального закладу (або в особливих випадках – дистанційно) з використанням програми Moodle і передбачає проходження тесту з 30 питань різного рівня складності впродовж 20 хвилин.

За результатами підсумкового контролю студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не склали екзамен і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах (національної шкали, 100-бальної шкали й шкали ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Студенти можуть підвищувати свій рейтинг під час екзаменаційної сесії через одноразову повторну перездачу, попередньо подавши заяву адміністрації коледжу не пізніше одного робочого дня після сесії.

Одержаний при підвищенні рейтингу результат буде остаточним при виставленні підсумкового контролю.

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

3. Оцінювання самостійної роботи проводиться як під час поточного, так і під час підсумкового контролю знань.

Оцінювання самостійної роботи, яка передбачена в тематичному плані дисципліни разом з аудиторною роботою, здійснюється під час проведення практичних занять.

Поточний контроль передбачає усну відповідь, написання доповіді та виступ, вирішення тестових завдань, ситуаційних задач, виконання індивідуальних завдань, відпрацювання практичних навичок тощо.

Виставлення балів за самостійну роботу під час поточного контролю обов'язково супроводжується оцінювальними судженнями. Бали додаються до балів, які отримав студент під час поточного контролю, але не більше, ніж кількість балів з оцінювання окремої теми заняття.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, контролюється під час підсумкового контролю.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **«Етика у професійній діяльності»**

Тема 1. Актуальність та значення журналістської моралі та етики

1. Поняття «етика» і «мораль».
2. Етапи становлення журналістської етики в системі наук на основі теоретичних праць
3. Класифікація джерел журналістської етики:
 - 3.1. Інституціональні й виробничі документи у сфері журналістської етики.
 - 3.2. Диференціація документів у сфері журналістської етики за рівнем узагальнення вимог і за формальними показниками (декларації, кодекси, хартії, канони, принципи).
 - 3.4. Міжнародні документи з журналістської етики та їх принципи:

3.5. Аналіз Глобальної етичної хартії журналістів (Міжнародна федерація журналістів, 2019 р.).

4. Інститути саморегуляції працівників ЗМІ: світовий досвід.

5. Діяльність Міжнародної федерації журналістів.

Тема 2. Мета, функції професійної моралі журналіста

1. Мета, функції професійної моралі журналіста.

2. Особливості й значення моральної культури ЗМІ.

3. Гострі моральні проблеми в ЗМІ: дифамація, компромат, жорстокість, насильство, скандали, „джинса” (замовний матеріал), чорний піар, ксенофобія, втручання в приватне життя.

4. Складові індивідуальної моральної культури журналіста.

Тема 3. Редакційна незалежність як гарантія об'єктивності та неупередженості

1. Конфлікт інтересів

2. Дотримання редакційної незалежності головним редактором ЗМІ

3. Редакційне обґрунтування теми публікації (на прикладі інтерв'ю)

4. Редакційна незалежність та інтереси засновника / власника

Тема 4. Точність інформації як основна редакційна цінність

1. Гарантія точності журналістського повідомлення

2. Перевірка власних спостережень, відмова від припущень та чуток

3. Точність чи швидкість? «Контролери» точності

4. Анонімні джерела інформації

5. Контроль за точністю інформації після публікації

Тема 5. Проблема цитування: достовірність чи доступність

1. Що таке цитата?

2. Передача основної думки в цитаті

3. Принцип мінімуму правок, вимога чіткого посилання

4. Непряма цитата: плагіат чи перифраз

Тема 6. Використання даних наукових досліджень та матеріалів з інтернету: хто має відповідати за достовірність

1. Сприйняття аудиторією інформації про наукові дослідження

2. Перевірка надійності соціологічної служби

3. Вимоги до подачі даних соціологічного дослідження у журналістських матеріалах

4. Перевірка реальності інтернет-джерела

5. Отримання згоди на збір та розповсюдження інформації від інтернет-джерела

6. Традиційна перевірка інформації з мережі

Тема 7. Фото- та відеоматеріали: як досягти точності та виправдати довіру аудиторії

1. Вимоги до документального знімка

2. Текст та картинка: як правильно ілюструвати журналістські матеріали?

3. Архівні зображення

4. Реконструкції та інсценізації

5. Використання матеріалів, які були надані джерелами інформації

Тема 8. Суспільні дискусії як об'єкт відображення у ЗМІ: на чий бік мають пристати журналісти?

1. Потреба відображувати всі сторони суспільної дискусії

2. Порядок збору інформації про конфлікти (за М. Халером)

3. Що робити, якщо джерело відмовляє у коментарі?

4. Дотримання балансу думок під час викладу матеріалу про конфлікти

5. Чи має журналіст право на власну думку?

Тема 9. Стандарт повноти в журналістських матеріалах як підстава для зважених рішень читача

1. Дотримання принципу повноти під час збору інформації

2. Реалізація стандарту повноти під час викладу матеріалу

3. Принцип повноти та вибір способу подачі матеріалу

Тема 10. Принцип невтручання у приватне життя: особливості збору та поширення інформації про особу

1. Приватне та публічне: як провести межу між ними?

2. Приватне життя та приватна територія
3. Порядок отримання згоди на розповсюдження приватної інформації
4. Збір та поширення інформації про особу без згоди
5. Офіційні та публічні особи як герої журналістських творів: чи вся інформація варта оприлюднення?
6. Офіційні особи та публічна інформація
7. Публічні особи. Висвітлення діяльності публічної особи: чи вся відкрита інформація варта оприлюднення?
8. Що робити із коментарями «не для преси» / «не для друку»?

Тема 11. Суспільна мораль та ЗМІ: цензура чи виховання?

1. Що таке суспільна мораль?
2. Регулювання суспільної моралі державою
3. Спеціальні умови обігу матеріалів, які можуть становити загрозу моралі певних груп глядачів / читачів
4. Суспільна мораль та повідомлення про події надзвичайної важливості
5. Попередження про небезпеку наслідування

Тема 12. Дискримінація у ЗМІ: чи мають журналісти відповідати за хибні соціальні стереотипи?

1. Що таке дискримінація?
2. Дискримінація de jure та de facto
3. Вимога до ЗМІ надавати слово представникам «меншості»
4. Мова ворожнечі
5. Як уникнути формування хибних уявлень про представників різних соціальних груп?
6. Інформація про приналежність героя новин до тієї або іншої соціальної групи: у яких випадках вона може зашкодити

Тема 13. Як писати про насильство та жорстокість

1. «Негативні» повідомлення та їх вплив на аудиторію
2. Подача матеріалів про насильство та жорстокість
3. Принцип поваги до людської гідності під час висвітлення «негативних» тем
4. Інтерв'ю з постраждалими

Тема 14. Етичні стандарти у сфері реклами та PR

1. Об'єкти моральних зобов'язань рекламістів та піарників
2. Стандарт соціальної вагомості у сфері реклами та PR
3. Проблема точності рекламних та PR-текстів
4. Суспільна мораль в рекламі та PR

Тема 15. Розміщення реклами у ЗМІ: дотримання балансу між інтересами рекламодавця і читача

1. Реклама у ЗМІ: прибуток і / або незалежність?
2. Порухення під час публікації реклами
3. Розміщення рекламних статей / інтерв'ю
4. Чи може журналіст писати матеріали на замовлення?
5. Розміщення реклами у газетах та журналах
6. Реклама власної продукції

2. Тематичний план

№ теми	Назва теми	Кількість годин				
		в с о б о	а у д и т о р н і	л е к ц і і	п р а к т и ч н і	са мо ст. ро бо та
1	Тема 1. Актуальність та значення журналістської моралі та етики	4	2	2		
2	Тема 2. Мета, функції професійної моралі журналіста	4	4	2	2	2
3	Тема 3. Редакційна незалежність як гарантія об'єктивності та неупередженості	4	4	2	2	
4	Тема 4. Точність інформації як основна редакційна цінність	4	4	2	2	
5	Тема 5. Проблема цитування: достовірність чи доступність	4	4	2	2	
6	Тема 6. Використання даних наукових досліджень та матеріалів з інтернету: хто має відповідати за достовірність	4	4	2	2	
7	Тема 7. Фото- та відеоматеріали: як досягти точності та виправдати довіру аудиторії	4	4	2	2	
8.	Тема 8. Суспільні дискусії як об'єкт відображення у ЗМІ: на чий бік мають пристати журналісти?	4	4	2	2	2
9	Тема 9. Стандарт повноти в журналістських матеріалах як підстава для зважених рішень читача	6	4	2	2	
10	Тема 10. Принцип невтручання у приватне життя: особливості збору та поширення інформації про особу	6	4	2	2	
11.	Тема 11. Суспільна мораль та ЗМІ: цензура чи виховання?	4	4	2	2	
12.	Тема 12. Дискримінація у ЗМІ: чи мають журналісти відповідати за хибні соціальні стереотипи?	6	4	2	2	2
13.	Тема 13. Як писати про насильство та жорстокість			2		
14.	Тема 14. Етичні стандарти у сфері реклами та PR			2		
15.	Тема 15. Розміщення реклами у ЗМІ: дотримання балансу між інтересами рекламодавця і читача			2		
	Кількість годин на вивчення дисципліни	90	54	30	24	6

3. Самостійна робота

Назва теми	Зміст завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Рекомендовані джерела інформації
Тема 2. Мета, функції професійної моралі журналіста	1. На сайті Міжнародної федерації журналістів (https://www.ifj.org/) ознайомтеся з основними формами діяльності організації й актуальними інформаційними кампаніями (заробітна плата журналістів, жінки в	2	2, 5, 7

	журналістиці, Інтернет-тролінг, журналісти й історія Китаю, захист демократії в М'янмі та ін.). визначте ефективність такої роботи й сформуєте аналітичну базу щодо діяльності IFJ. Аналітику подайте за допомогою інфографіки. 2. Дослідіть історію появи документу Міжнародної федерації журналістів «Santander Declaration» (https://www.ifj.org/what/gender-equality.html). У чому полягає ключова місія декларації? Звідки походить назва документу? 3. На сайті Accountable Journalism ознайомтеся з діяльністю ради преси однієї з країн світу (на Ваш вибір). Звіт подайте як презентацію.		
Тема 8. Суспільні дискусії як об'єкт відображення у ЗМІ: на чий бік мають пристати журналісти?	1. Творче завдання: розробіть власний етичний кодекс поведінки, що регулює Ваші професійні відносини з колегами (не менше 5-ти позицій). 2. Проаналізуйте один із популярних телевізійних проєктів щодо застосування у ньому професійних обов'язків і норм журналістської праці.	2	1, 6
Тема 12. Дискримінація у ЗМІ: чи мають журналісти відповідати за хибні соціальні стереотипи?	1. Прокоментуйте морально-етичні порушення відображення злочинів та нещасних випадків у проєкті «Надзвичайні новини» (ICTV), ТСН (1+1). 2. На Вашу думку, які порушення морально-етичних норм відображення приватного життя наявні у телепроєктах «Говорить Україна» (телеканал «Україна»), «Супермама» (телеканал «СТБ»), «Стосується кожного» (телеканал «Інтер»). Обґрунтуйте Вашу позицію.	2	1, 3, 4, 5
Разом самостійної роботи студентів		6	

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ

навчальної дисципліни «ЕТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

для підготовки до підсумкового контролю

1. Поняття «етика» і «мораль».
2. Етапи становлення журналістської етики в системі наук на основі теоретичних праць
3. Класифікація джерел журналістської етики:
 - 3.1. Інституціональні й виробничі документи у сфері журналістської етики.

- 3.2. Диференціація документів у сфері журналістської етики за рівнем узагальнення вимог і за формальними показниками (декларації, кодекси, хартії, канони, принципи).
- 3.4. Міжнародні документи з журналістської етики та їх принципи:
- 3.5. Аналіз Глобальної етичної хартії журналістів (Міжнародна федерація журналістів, 2019 р.).
4. Інститути саморегуляції працівників ЗМІ: світовий досвід.
5. Діяльність Міжнародної федерації журналістів.
6. Мета, функції професійної моралі журналіста.
7. Особливості й значення моральної культури ЗМІ.
8. Гострі моральні проблеми в ЗМІ: дифамація, компромат, жорстокість, насильство, скандали, „джинса” (замовний матеріал), чорний піар, ксенофобія, втручання в приватне життя.
9. Складові індивідуальної моральної культури журналіста.
10. Редакційна незалежність як гарантія об'єктивності та неупередженості
11. Конфлікт інтересів
12. Дотримання редакційної незалежності головним редактором ЗМІ
13. Редакційне обґрунтування теми публікації (на прикладі інтерв'ю)
14. Редакційна незалежність та інтереси засновника / власника
15. Точність інформації як основна редакційна цінність
16. Гарантія точності журналістського повідомлення
17. Перевірка власних спостережень, відмова від припущень та чуток
18. Точність чи швидкість? «Контролери» точності
19. Анонімні джерела інформації
20. Контроль за точністю інформації після публікації
21. Проблема цитування: достовірність чи доступність
22. Що таке цитата?
23. Передача основної думки в цитаті
24. Принцип мінімуму правок, вимога чіткого посилання
25. Непряма цитата: плагіат чи перифраз
26. Використання даних наукових досліджень та матеріалів з інтернету: хто має відповідати за достовірність
27. Сприйняття аудиторією інформації про наукові дослідження
28. Перевірка надійності соціологічної служби
29. Вимоги до подачі даних соціологічного дослідження у журналістських матеріалах
30. Перевірка реальності інтернет-джерела
31. Отримання згоди на збір та розповсюдження інформації від інтернет-джерела
32. Традиційна перевірка інформації з мережі
33. Фото- та відеоматеріали: як досягти точності та виправдати довіру аудиторії
34. Вимоги до документального знімка
35. Текст та картинка: як правильно ілюструвати журналістські матеріали?
36. Архівні зображення
37. Реконструкції та інсценізації
38. Використання матеріалів, які були надані джерелами інформації
39. Суспільні дискусії як об'єкт відображення у ЗМІ: на чий бік мають пристати журналісти?
40. Потреба відображувати всі сторони суспільної дискусії
41. Порядок збору інформації про конфлікти (за М. Халером)
42. Що робити, якщо джерело відмовляє у коментарі?
43. Дотримання балансу думок під час викладу матеріалу про конфлікти
44. Чи має журналіст право на власну думку?
45. Стандарт повноти в журналістських матеріалах як підстава для зважених рішень читача
46. Дотримання принципу повноти під час збору інформації
47. Реалізація стандарту повноти під час викладу матеріалу
48. Принцип повноти та вибір способу подачі матеріалу
49. Принцип невтручання у приватне життя: особливості збору та поширення інформації про особу
50. Приватне та публічне: як провести межу між ними?

51. Приватне життя та приватна територія
52. Порядок отримання згоди на розповсюдження приватної інформації
53. Збір та поширення інформації про особу без згоди
54. Офіційні та публічні особи як герої журналістських творів: чи вся інформація варта оприлюднення?
55. Офіційні особи та публічна інформація
56. Публічні особи. Висвітлення діяльності публічної особи: чи вся відкрита інформація варта оприлюднення?
57. Що робити із коментарями «не для преси» / «не для друку»?
58. Суспільна мораль та ЗМІ: цензура чи виховання?
59. Що таке суспільна мораль?
60. Регулювання суспільної моралі державою
61. Спеціальні умови обігу матеріалів, які можуть становити загрозу моралі певних груп глядачів / читачів
62. Суспільна мораль та повідомлення про події надзвичайної важливості
63. Попередження про небезпеку наслідування
64. Дискримінація у ЗМІ: чи мають журналісти відповідати за хибні соціальні стереотипи?
65. Що таке дискримінація?
66. Дискримінація de jure та de facto
67. Вимога до ЗМІ надавати слово представникам «меншості»
68. Мова ворожнечі
69. Як уникнути формування хибних уявлень про представників різних соціальних груп?
70. Інформація про приналежність героя новин до тієї або іншої соціальної групи: у яких випадках вона може зашкодити
71. Як писати про насильство та жорстокість
72. «Негативні» повідомлення та їх вплив на аудиторію
73. Подача матеріалів про насильство та жорстокість
74. Принцип поваги до людської гідності під час висвітлення «негативних» тем
75. Інтерв'ю з постраждалими
76. Етичні стандарти у сфері реклами та PR
77. Об'єкти моральних зобов'язань рекламистів та піарників
78. Стандарт соціальної вагомості у сфері реклами та PR
79. Проблема точності рекламних та PR-текстів
80. Суспільна мораль в рекламі та PR
81. Розміщення реклами у ЗМІ: дотримання балансу між інтересами рекламодавця і читача
82. Реклама у ЗМІ: прибуток і / або незалежність?
83. Порушення під час публікації реклами
84. Розміщення рекламних статей / інтерв'ю
85. Чи може журналіст писати матеріали на замовлення?
86. Розміщення реклами у газетах та журналах
87. Реклама власної продукції

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Електронні інформаційні ресурси

1. Висвітлення конфлікту в Україні: практичний посібник для журналістів. Фонд Томсона, 2019. 20 с. URL : https://www.thomsonfoundation.org/media/33402/ukraine-1203bleed_ukr_preview.pdf
2. Голуб О. П. Медіакомпас: путівник професійного журналіста. Практичний посібник / Інститут масової інформації. Київ : ТОВ «Софія-А», 2016. 184 с. URL : <https://imi.org.ua/wp-content/uploads/2017/06/Mediakompas.pdf>

3. Довідник безпеки журналістів. Самоохоронник у гарячих точках та при громадянських заворушеннях. Рівне: Незалежна медіа-профспілка України, 2007. 82 с. URL : <https://www.cje.org.ua/sites/default/files/library/Dovydnik-bezpeki-gurnalistiv.pdf>
4. Журналіст і (НЕ) безпека. Посібник для журналістів, які працюють в небезпечних умовах. Київ : Інститут масової інформації, 2016. 97 с. URL : <https://imi.org.ua/wp-content/uploads/2017/06/Zhurnalist-i-nebezpeka.pdf>
5. Журналістика в умовах конфлікту: передовий досвід та рекомендації: Посібник рекомендацій для працівників ЗМІ. Київ : «Компанія ВАІТЕ», 2016. 118 с. URL : <https://www.osce.org/files/f/documents/9/3/254531.pdf>
6. Засоби масової інформації: професійні стандарти, етика та законодавчі норми / уклад. Т. Петрів [та ін.]; ред. О. Бондаренко, М. Гаврилюк. Київ : Нічлава, 2006. 100 с.
Збірник документів Ради Європи «Безпека журналістів». URL : <https://rm.coe.int/final-collection-of-documents-safety-of-journalists-ukr/16809e458c>
7. Сердюк В.Є. Точка відліку – людина . Дещо про етику в сучасній журналістиці. *Електронна бібліотека Інституту журналістики.* URL : <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1097>

Основна література

1. Кузнецова О. Професійна етика журналіста: посібник. Львів: ПАІС, 2007. 246 с.
2. Кузнецова О. Журналістська етика. Онлайнжурналістика // www.mediakrytyka.info/drukovani/merezheva-etyka-zhurnalistiv.html
3. Кузьменко Л., Куц Л., Погорелова О. Саморегуляція в українських медіа: як це працює? Із досвіду роботи Комісії з журналістської етики: аналітично-довідковий збірник. Київ : Комісія з журналістської етики, 2021. 93 с. <https://cje.org.ua/library/samoregulyaciya-v-ukrayinskyh-media-yak-ce-pracyuye-komisiya-z-zhurnalistiskoyi-etyky/>
4. Мостовий В. Різун В. Журналістська етика: Посібник для підготовки до державного іспиту. Київ, ТзОВ «ЗН УА», 2014. 224 с.
5. Мостовий В., Іванов В., Штурхецький С. Практикум із журналістської етики. К, 2012. 320 с